

Nämndriktlinje för handläggning av ärenden om alkoholservering samt försäljning av folköl

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Beslutad av Miljönämnden östra Skaraborg
den 10 september 2025, § 35

Innehållsförteckning

Riktlinjer och deras syften.....	2
Riktlinjer i Miljösamverkans medlemskommuner	3
Information och kontaktvägar	3
Handläggningstider	3
Avgifter	4
Serveringstider	4
Mat, kök och utrustning	5
Villkor i tillstånd	5
Tillfälliga tillstånd	5
Tillstånd till slutna sällskap.....	6
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl	6
Ordning och nykterhet.....	7
Folköl	7
Gårdsförsäljning	7

Riktlinjer och deras syften

Alla kommuner är skyldiga att ha riktlinjer för tillämpningen av alkohollagen. Syftet med de kommunala riktlinjerna för alkoholservering är att:

- göra det lättare att förutse om en planerad etablering kan beviljas tillstånd
- kommunen ska behandla ansökningar om serveringstillstånd på ett likvärdigt sätt
- bidra till en rättssäker, snabb och effektiv tillståndsprövning.

Riktlinjerna utgår från alkohollagens regler och rättspraxis, som i vissa fall ger kommunerna ett visst utrymme att utveckla alkoholpolitiken lokalt.

Kommunernas riktlinjer får inte avvika från alkohollagen och inte heller vara formulerade på sådant sätt att de kan tolkas som regler i lagens mening, det vill säga normgivande.

Denna riktlinje gäller från den 1 januari 2026 i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborgs medlemskommuner: Essunga, Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Riktlinjer i Miljösamverkans medlemskommuner

Information och kontaktvägar

Rättsregel

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter.

Riktlinjer

All information som den som vill söka serveringstillstånd, är tillståndshavare eller vill sälja folköl behöver finns på Miljösamverkans webbplats, www.miljoskaraborg.se.

Bland annat finns här våra e-tjänster där du kan ansöka om tillstånd, anmäla förändringar i ditt tillstånd eller anmäla din försäljning av folköl. Här finns också anvisningar till hur ansökan ska göras, vilka skyldigheter du som tillståndshavare har och annan information du kan behöva.

Vill du komma i kontakt med oss via telefon när du oss via vår kundtjänst 0500-49 36 30. Kundtjänst kan besvara de vanligaste frågorna.

Vår ambition är att höra av oss till dig inom två arbetsdagar.

Miljösamverkan kan vid behov anordna utbildningar för krogpersonal i ansvarsfull alkoholservering.

Handläggningstider

Rättsregel

Av 5 § alkoholförordningen framgår att en kommun i ett ärende om serveringstillstånd ska fatta beslut inom fyra månader från det att en ansökan är fullständig. Om det är nödvändigt får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader.

Riktlinje

Normal handläggningstid för en ansökan om serveringstillstånd är 2–4 veckor från det att en fullständig ansökan lämnats in. Med fullständig ansökan menas att alla uppgifter som behövs enligt Miljösamverkans anvisningar för prövningen har lämnats in.

Du kan själv korta handläggningstiden genom att kontrollera att du skickar in de uppgifter som krävs för att ansökan ska vara fullständig och att du skyndsamt lämnar in de kompletteringar vi begär.

Miljösamverkan beviljar inte något tillfälligt serveringstillstånd under tiden som vi handlägger din ansökan om stadigvarande serveringstillstånd.

Vi erbjuder ett personligt möte inför eller i samband med din ansökan om du så önskar. Du ges möjlighet att boka tid för att skriva kunskapsprov inom 5 arbetsdagar.

Avgifter

Rättsregel

Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen får kommunen ta ut avgift för tillståndsprövning och för tillsyn av den som ansöker om eller har beviljats serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen.

Riktlinje

Miljösamverkan tar ut avgifter som ska täcka våra kostnader för tillståndsprövning och tillsyn. Avgiften tas ut som en timavgift, där nedlagd handläggningstid multipliceras med timkostnaden. Vår taxa finns att läsa på vår webbplats.

Genom att lämna in ett så komplett underlag som möjligt i samband med din ansökan kan du själv hålla nere kostnaden för din ansökan.

Serveringstider

Rättsregel

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen får servering pågå kl. 11.00–01.00 om inte kommunen beslutat något annat.

Riktlinje

Miljösamverkan får besluta om stadigvarande serveringstillstånd med serveringstid fram till kl. 03.00 förutsatt att verksamheten inte antas medföra olägenheter för närboende och att Polismyndigheten har tillstyrkt ansökan.

Serveringstid efter kl. 01.00 beviljas i första hand under en prøvotid för att utvärdera om den sena serveringstiden påverkar närboende eller ger upphov till ordningsstörningar.

Tillfälligt utökad serveringstid fram till kl. 05.00 kan beviljas för enstaka tillfällen som exempelvis jubileumsfester om det inte finns någon känd risk för störningar eller oordning samt att Polismyndigheten har tillstyrkt ansökan.

Miljösamverkan beviljar inte serveringstid före kl. 11.00.

Mat, kök och utrustning

Rättsregel

För att beviljas stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten krävs att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt att lagad eller på annat sätt tillredd mat tillhandahålls. Reglerna finns i 8 kap. 15 § alkohollagen.

Riktlinje

Miljösamverkan kräver att den mat som serveras ska uppfylla lagens krav avseende variation och bredd samt att den ska tillverkas av råvaror. Inget särskilt krav ställs på köket utöver att det ska vara anpassat för att kunna tillaga den mat som sökanden uppger. Detta ska verksamheten redovisa i form av en meny och en redogörelse för hur maten ska tillagas.

Villkor i tillstånd

Rättsregel

Enligt förvaltningsrättsliga principer får en myndighet förena tillstånd med olika typer av villkor. Syftet med villkor ska vara att säkerställa att serveringen sker enligt lagstiftarens intentioner och att kunna bevilja ansökningar som annars hade avslagits.

Riktlinje

Att upprätthålla ordning och nykterhet är i första hand en uppgift för tillståndshavaren, men Miljösamverkan kan i vissa fall förena ett tillstånd med olika villkor. Exempelvis kan de handla om att:

- ordningsvakter ska tjänstgöra under en viss tid
- alkohol endast får serveras vid gästens bord, så kallad bordsservering
- en satellityta (en fristående uteservering) ska ha en bemannad serveringsstation
- uteserveringen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens slut för uteserveringen
- en viss åldersgräns ska gälla på serveringsstället
- endast ett mindre antal enheter dryck får serveras vid varje tillfälle.

Tillfälliga tillstånd

Rättsregel

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan serveringstillstånd beviljas för en kortare tid: ett tillfälligt tillstånd.

Riktlinje

Ett tillfälligt tillstånd kan beviljas för en period omfattande maximalt 4 månader. Om du vill ha ett nytt tillstånd för samma lokal nästkommande år ska du ansöka om ett stadigvarande serveringstillstånd.

Tillstånd till slutna sällskap

Rättsregel

Tillstånd kan beviljas för slutna sällskap enligt 8 kap. 2 § alkohollagen. Lägre krav ställs då på exempelvis köksutrustning.

Riktlinje

Ett slutet sällskap är en begränsad krets personer med något gemensamt intresse utöver festtillfället och där personerna är kända i förväg.

De slutna sällskap som ansöker om tillstånd ska ha en tillfredsställande organisation. För föreningar ska det finnas stadgar, verksamhetsberättelser och en styrelse som tar ansvar för föreningens verksamhet.

Om verksamheten har kommersiella inslag ska sökanden vara registrerad som näringsidkare.

Ett arrangemang som klassas som offentlig tillställning enligt ordningslagen kan inte få serveringstillstånd för slutet sällskap.

Privatpersoner kan beviljas tillfälligt serveringstillstånd i slutet sällskap för fester av helt privat karaktär som också sker utan vinstintresse eller kommersiella inslag.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av dess placering eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Kommunen bör i riktlinjer ange vilka kriterier som tillämpas i bedömningen, men en bedömning måste alltid göras i varje enskilt fall.

Riktlinje

Arrangemang riktade till barn och ungdomar ska vara alkoholfria. Likaså ska stor återhållsamhet råda vid alkoholservering i anslutning till platser där verksamhet som riktar sig till barn och unga bedrivs.

Alkoholservering på idrottsarenor och i samband med idrottsevenemang bör beviljas endast om serveringen bedrivs i ändamålsenliga restauranglokaler som är tydligt avgränsade från ytan där idrotten sker och från läktare och andra publikutrymmen. Miljösamverkan beviljar inte servering på stora läktare som är svåra att överblicka och där matservering inte kan ske.

Serveringstillstånd riktade till allmänheten är i första hand förbehållet restaurangrörelser.

Tidigare dokumenterad erfarenhet av alkoholservering på en viss plats eller med ett visst koncept vägs in i bedömningen av om ett nytt tillstånd kan beviljas.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Enligt 3 kap. 5 § alkohollagen ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning av alkohol och den som säljer ska se till att det råder ordning och nykterhet på stället.

Enligt 8 kap. 20 § alkohollagen ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinje

Servering av en större mängd alkohol till en grupp gäster, exempelvis hela flaskor spritdryck eller shotbrickor, bör undvikas. Om en större mängd serveras krävs att serveringspersonalen har ständig uppsikt över dem som serverats för att säkerställa att ingen gäst överserveras.

Dryckeslekar som beer-pong och liknande anses uppmåna till konsumtion av alkohol och är därför inte tillåtna.

Folköl

Rättsregel

Folköl är öl som överstiger 2,25 volymprocent, men inte 3,5 volymprocent. Folkölsförsäljning får ske antingen genom detaljhandel i butiker, 5 kap. 5 § alkohollagen, eller genom servering, 8 kap. 8 § alkohollagen.

För att servera folköl från en mobil anläggning krävs det att anläggningen är registrerad som livsmedelsanläggning och att det finns en faktisk matservering. Det är inte tillåtet att sälja eller servera folköl från till exempel en korvvagn eller foodtruck.

Riktlinje

Miljösamverkan bedömer att försäljning av folköl inte får ske från mobila livsmedelsanläggningar som food-trucks och liknande verksamheter.

Gårdsförsäljning

Rättsregel

Gårdsförsäljning får enligt 5a kap. 14 § alkohollagen inte påbörjas tidigare än klockan 10.00 och inte pågå längre än till klockan 20.00.

Riktlinje

Miljösamverkan tillämpar de i lagen angivna tiderna för när gårdsförsäljning får pågå.